

Mikszáth Kálmán: A két koldusdiák

-szövegrészlet-

Beke megrezzent, az a hang megzavarta, azt hitte, az égből hangzik alá... s önkéntelenül föltekintett, s eleresztette ellenfelét.

Ez volt a veszedelme, Pista keresztülhajtotta magát az óriáson könnyedén, s egyet dőfött rajta hátulról a két térdkalácsával; egyike ez a legraffinórozottabb csellökéseknek (debreceni műnyelven »kecsketúró«), úgyhogy az erős ember elbődült, s nagy zuhanással terült el a porban.

- Vivát! Vivát! - harsogott száz meg száz torokból. - Éljen a koldusdiák!

Pista odaugrott Bekéhez, és rátérdelt, kezeivel pedig leszorította, hogy föl ne bírjon tápászkodni.

A tömeg átszakította a sorompókat, és nagy riadalommal csörtetett be a küzdelem színhelyére. Dobos bácsi leugrott nagy örömeben a fáról, de olyan szerencsétlenül esett hanyatt, hogy majd eltörte a bal bordáját. De fájdalmas jajgatásai közben is eszébe jutott odakiáltani Pistának:

- Dömöcköld, fiam, ne ereszd el! Hadd egyék egy kis homokot! Nem sokkal rosszabb az a Bujdosóék kosztjánál.

- Eressz el! - hörgé Beke. - Az ördög verekszik veled többet!

- Satis! Elég! - mondá az odaérkezett főbíró. - A tavalyi fortissimus elmehet zabot hegyezni.

Erre újra fölhangzott az éljenzés. A híres iskolai kántus rázendíté a »Gerundiumdalt«, melynek mindig az volt a visszatérő sora:

Különb legény Dávid, mint Góliát,

Vivát, vivát, vivát!

A főbíró ünnepélyesen kezét szorított a győzővel, Dobos néni elérzékenyülten könnyezett, s hol a fiúhoz, hol megint vissza a katlanokhoz szaladt a gulyáslevest megkavarni.

De a java még csak ezután jött. Előlépett a szépséges leányzó, Szilágyi Magda, talpig ünnepi ruhába öltözve, s szemlesütve hozta a győzőnek szánt jutalomdíjat. Egy kardkötő volt az idei prémium, gyönyörű kézimunka, finom aranyszállal szattyanra hímzett apró oroszlánok.

Magda leányasszony arca olyan lett, mint a vérbe mártott liliom, mikor ezt a néhány szót elrebegette, amire nyilván az apja tanította be otthon, mert nagyon professzorosan hangzott:

- Tisztelet adassék a testi erőnek, mert az erős lélek is az erős testet keresi lakóhelyéül. Dicsőséggel lógjon a kegyelmed kardja mindig, mindenkor e kötőn. Ok nélkül ki ne ránts a hüvelyéből, s tisztesség nélkül vissza ne tegye a hüvelyébe.

Az ifjú megdicsőült arccal állott ott, úgy tetszett neki a leány hangja, míg a mondóka tartott, mintha a szférák zenéje lenne: előtte a közönség zsvivaja harmonikus, kellemes zsongássá olvadt össze, mely melegen csiklandozta és dagasztotta szívét. Az ég - noha fent egy pár

foszlányos felhő futkározott - teljes pompájában nevetni látszott rá, és a Nagyerdő minden lombja csak neki integetett mosolyogva. A dicsőségből is legédesebb az első csöpp. A koldusdiák lelke csordultig megtelt azzal az egy csöppel.